

ILE (783) *pron i cn*

pron (752) *cn* (30).

ile (782), **jele** (1) *PatKaz III* 148v.

ile (101), *ilé* (34); *ile MurzHist* (4), *KochPs*, *KochDz*, *KochCz* (2), *KochCzJan* (3), *KochFrag* (2), *KochFragJan* (3), *OrzJan* (13), *WyprPl*, *JanNkar* (7), *SarnStat* (50), *GosłCast* (4); *ilé OpecŻyw* (3), *MurzOrt*, *KochZg*, *OrzQuin*, *GrzepGeom* (2), *Strum* (7), *KochFr* (2), *KochPhaen* (2), *KochPieś* (2); *ile* : *ilé MurzNT* (5 : 8), *BiałKat* (7 : 3), *Oczko* (4 : 2).

Wyraz nieodmienny, także jako przydawka rzeczowników męsko-osobowych.

Sł stp, *Cn notuje*, *Linde XVI – XVIII w.*

I. Zaimek przysłówkowy liczebny (752) :

1. Zaimek względny (741) :

A. W zdaniu złożonym wprowadza zdanie podrzędne (636) :

A) Wprowadza zdanie okolicznikowe (419) :

a. Stopnia i miary także ograniczające zakres głównego: *o ile, na ile; quantum Mącz, Cn; quod Mącz; quam Cn* (364) : *LibLeg* 11/21, 46v; [Bóg] dzierży obietnice swoje/ á nietylko iednemu narodowi ále y wśsem yle komu iáka godność przyflusse. *RejPs* 146v; *SeklKat* N3; i tu (z rzeczy *ilé* się baczyć dá) możem rozumiéć/ że przes mądrość pán Cbriftus lám liebie znaczy *MurzNT* 51, 8v; Rad to wczynyę/ ile mnye można będzie. *KromRozm III* A5; ile Pan Bog raczył dáć z łálki fwey/ ile mi też czáfu od moich prac sítawáło/ wypifałem krotko [*ten porządek*] *GroicPorz* A3v, C3; Przyoblokł ie mocą swoią ile im przyftáło [*secundum seipsos*] *BibRadz Eccli* 17/3; *KwiatKsiąż* F4v, N4; *Prot* B4v; Bobki záięcze [...] ziedz ná každý dzień ná noc/ ile ieden bobek ieft. *SienLek* 148v; *HistRzym* 111v; *KuczbKat* 10; A ták niechby do nicb [*skrzynek dla ubogich*] każdy kładł/ ileby mu iego pobożna chęć porádziłá [*quantum pietas suaserit*]. *ModrzBaz* [38]v; w pirwzych Księgách dofyć doftátecznie/ ile fię nam zda [*satis ut videmur*]/vkazálimy. *ModrzBaz* 69v, 73, 130; *SkarJedn* 313; Iáko X. K. [...] twierdzi, iż lyn Boży ile iest Bog, nic nie ćierpiał wedle bostwá, ále tylko ile iest człowiek wedle człowieczeństwá, á drugi zoftál bez ćierpienia *CzechEp* 245; Ten oycu ile kazał naprzód ofiárował. *KochDz* 108; *KochCzJan* A3; Myśli też oczyłzczone/ Ile krewkości zniofá vniżone. *GrabowSet* S4v, G3v, Xv; *OrzJan* 4, 35, 38; *LatHar* 3, 35; *WujNT przedm* 20, s. 582; ile będzie miał wołów álbo koni [*quotcunque boves habuerit JanStat* 227]/ ma dáć cztóry wiazáni konopi gotowych *SarnStat* 190, 434, 1068; *KlonKrGum* Av.

ile z kogo (1):Ia ludziom przelámuię ná wierzch Niebá płoty/ Zá ich zdrowie piekielne twierdze przelámuiąc/ Ile zemnie: ízczyrze ie w Bołki thor wpráwuiąc *RybGęśli* C2v.

cum sup (13): ile nawięcey może tim barziesy żáda *GlabGad* A4v; ítrzegąc fię grzechv/ ile nawięczei mogła. *SeklWyzn* d2, b3v; *Diar* 22; *GliczKsiąż* E3; Quantum potero minua^m contentiones, Ile naybárziesy będę mógl będę fię pořwarków á vporów wyřtrzeğál. *Mącz* 338b; *RejPosWstaw* [110²]; pokoy nawięcey ile może być/ ze wřzytkiem ludźmi pořtronⁿemi ma być záchowan [*pax ... quam maxime colenda est*] *ModrzBaz* 102v, 13; *CzechEpPORz* *2v; *NiemObr* 4; *ActReg* 140; przyczyniáiąc [*granic*] ile będziem moc nawięcéy [*tantum quantum poterimus JanPrzyw* 53] *SarnStat* 12.

Z formą czasownika „chcieć” [w tym + inf (2)] (13): *BielKron* 331; od których nic nigdy iedno co chces y ile chćełz nie vlyłzyłz *KwiatKsiąz* Hv; Niechayże tedy będą ważne ile chćą [*quantum possunt*] bogactwá *ModrzBaz* 136v; *SkarJedn* 208, 343; *SkarŻyw* 207; Kaźćiełz wáżyć ile chćećie. *MWilKHist* C3; *GostGospPon* 169; *SarnStat* 471; *WujNT Ioann* 6/11; miawłzy grzywny/ zabić ich zły człowiek może ile chce. *SkarKaz* 315b, 315b; *SkarKazSej* 701b.

Z formą czasownika „moc” [w tym + inf (88)] (137): *PatKaz II* 21; możełz pułcić [*krwie*] yle przyrodzenie może łcipieć *FalZioł* V 61v; *GlabGad* A4v; *SeklWyzn* b3v, d2; gdi [...] przeciwiamy fię grzechom yle możem tedy nam pan Bog grzechu niepolicza *SeklKat* V3v, S4v; *RejKupSekl* a2v; ile możemy [*quantum poterimus*] tobie o náłzych obyczáioch vmyłlilifmy wypowiedzieć. *HistAl* I5; *MurzNT* 46, 58v; *Diar* 86, 87; *GliczKsiąz* E3; *GroicPorz* g2v, k4; Slubuię chowác tzyłthość/ ile może znośić moia krewkość. *KrowObr* 139, 137v; mowilás y czynilás źle ileś mogłá [*et fecisti mala, et potuisti*]. *BibRadz Ier* 3/5, *5, *5v, 2.*Mach* 4/41; *OrzRozm* Q3v; *BielKron* 200v, 329v; *KwiatKsiąz* B4v; *Mqcz* 338b; czofnku zmlekiem náwierćiawłzy day cboremu ciepłó wypić ile może *SienLek* 100v; y owłzem ilem mogłá odwozłilám go od thákowego okrucieńłthwá *GórnDworz* Y3, E6, I6v, M4v, M6, V4v (9); ábychmy o godnym vżywaniu tey wieczrzey łwiętey [...] nieco zrozumieli/ á tho ile być może krothko. *RejPosWiecz*³ [97]v, [97]; tylé/ ilé ze mnie będzie mogłó być/ pokażęć *BiałKat* 338v, 386; *KuczKat* 270, 315, 385, 410, 415; *HistLan* B, C; *WujJud* 27; *WujJudConf* 12v; *RejPosWstaw* [110²], [110²]v; nápełni wory (tych) mężow żywnośćią ile mogą vnieść [*quantum potuerint ferre*] *BudBib Gen* 44/1, B4; *BiałKaz* C3v, H2; *BudNT Rom* 12/18; To iuż tu ná tym ile ia baczyć mogę/ dołyc może mieć káždy wierny. *CzechRozm* 154v, Av, A8, 67v, 72, 172; *KarnNap* Dv; że wiele bywáło ludzi cnoty y náuki (ile się pokázáć mogłó) ofobney [*virtute et doctrina (ut videbantur) praeclara*] *ModrzBaz* 6; áby o káżdey rzeczy dobrze rozumiał/ á ile może náłpráwiedliwiey [*quam fieri possit, rectissime*] ładził *ModrzBaz* 6v; kárność źiemłká ile mogą [*quantum in ipsis est*] niłzczá? *ModrzBaz* 53v; ielł to człowieká Chriłłiáńłkiego włáfna chwałá/ [...] wyłłępkí ile mogąć [*quoad eius fieri possit*] oczýśćiáć *ModrzBaz* 102; Czáfó woyny ma też być miłóśierdźiu mieyłce/ ile łpofob woyny znośić może [*quatenus quidem natura et conditio belli ferre possit*]. *ModrzBaz* 127, 40v, 58, 86, 87v, 92 (30); *SkarJedn* 259; *SkarŻyw* 200, [407], 412, 546, 573; *CzechEp* 149, 160, 200, 231, 258, 322; *CzechEpPORz* *2v; *NiemObr* 4; *ReszList* 176; *KochPieś* 29; *PaprUp* 1; *ActReg* 89, 102, 129; *KochCz* A4v; bądź ćierpliw do kréfu żywotá/ Strzegąc fie/ ile możełz/ trołki á kłopotá. *KochFrag* 15; *OrzJan* 132; *LatHar* 111, 136, 137; *WujNT Rom* 1/15, s. 60, 196, 237, 267 (10); iákoby [...] dołłatek iéy [*solí*]/ ile bydź będzie mogłó [*quoad fieri poterit JanStat* 58]/ włzędy był. *SarnStat* 388, 12, 299, 986, 998, 1078, 1109; *KlonKrGum* Av; *SkorWinsz* A3v; [[*dusza wierna*] we wszýthkým bozeý chwałý ma sukacz, a ýelýe moźýe, nyechaý ýá mnozý *ModlKonst* 132.]

Połączenia: »(nie tak ... ile« (5): *FalZioł* II 3b; *KromRozm I* C3; tak [*mieszek*] drogi ile wnim pieniędzy. *SkarŻyw* 299; *KochPhaen* 20; *OrzJan* 60.

»tak wiele (...) ile« (4): *KochZg* A2v; Tak wiele łobie káždy dozwała ile może przemoc [*Tantum ... sibi permittit, quantum valet viribus*]. *ModrzBaz* 141; *KochFr* 34; *GrabPospR* M3v.

»ile ... tak wiele ... tylko« (1): odpowięzýłá mu w ty łłowá/ ile małz ták wiele wáżyłz y tylko cię miłuię. *BielKron* 61v.

»ile ... tedy« (2): Ile s piśmá świętego obaczyć możemy/ tedy iest troie mniemanie o tey śwatości
[!] *RejPosWiecz*³ [97]; *CzechRozm* 19.

»tyle (...) ile, ile ... tyle« (41 : 8): pomagacz chcą tile yle sye ych M. godzycz bedzie
bespyeczenstwa swego nyenarvfchayacz *LibLeg* 10/115, 11/70v [2 r.], 171; *RejPs* 150; *RejKupSekl*
a2v; *GliczKsiąż* I, M3, M5v; *GroicPorz* k4, s, ff4; da mu tyle ile mu ich potrzebá [*dabit illi quotquot*
habet nesessarios] *Leop Luc* 11/8; ilem był ná przekázie tyle będą pomagał. *BielKron* 362v; *Mulieri*
reddidit quantum visum. Wrócił niewieście tile yle mu fie zdało. *Mącz* 338b; *GórnDworz* G7, I6v,
O3, Aa, Aa2 (8); rádźi Geometryéy fye vczyć tylé ilé potrzebá iest do rzeczy ototych potocznych
GrzepGeom B2v; *RejPos* 328; *BiałKat* 338v, 386; *Strum* L2v; *BiałKaz* H2; *ModrzBaz* 9v; *Oczko* 22v;
Nigdy nam tyle dąć nie możelz/ ile wydrzec chcelz. *SkarŻyw* 207; *NiemObr* 26 [2 r.], 113; *WisznTr*
19, 23; *GórnRozm* Hv; *Paprup* I; *ActReg* 129, 156; *GostGosp* 54; *GrabowSet* Rv; *OrzJan* 124; Dotąd
co fie czyniło/ ácz niewiele/ tyle przedsię/ ile látá/ siłá/ y fczupłość dopułczyły *JanNKar* A2v; Ile
Zyd pozyczył, tyle iemu ma bydź wrócono z lichwą [*Aequalis pecunia ... semper Iudaeo reddatur*
JanStat 1122] *SarnStat* 257; *SkarKaz* 610a; *CiekPotr* 61; *GostCast* 5.

»tyle... ile raz« (1) cf *Wyrażenie*.

»tyle ile ... tedy« (1): A tak tile ile mi Pan Bog rofądku z łáki fwey świętey wżyczyć raczył/ tedy
podawam W. M. wżem ftanom Rycerłkim *MycPrz* II D2.

»tylekroć (...) ile, ile ... tylekroć« (12 : 1): *ZapWar* 1550 nr 2655; ile dni fpráwuie/ tyle kroć
cztery grofze ma wziąć *GroicPorz* e4v; *UstPraw* A2, A2v, A3v; tylekroć/ ileby gránic popráwić
niechciał [*toties quoties ipsas granicies restaurare renuerit JanStat* 422] y zbraniał fie/ ma czternaście
grzywien [...] ku zápláczeniu przepádsz *SarnStat* 471; którému karaniu będą poddani tyle kroć/ ileby
z przyczyny iákiéy fwéy ofobnéy zátrudnieni ná fładziéch nie byli [*quotiescunque causa quacunqua*
privata impediti iudiciis non interessent JanStat 430] *SarnStat* 486 [*idem*] 917, 263, 271 [2 r.], 286, 606.

»tyle (a. tele) razow ... ile (a. jele)« (6): tele razow fzmierzcy prelaczy fá dołthoyny acz nycz złego
famy nyeczynyą yele zlycb przykładow fwym poddanym czynycz ukazuyá *PatKaz* III 148v; *LibLeg*
7/35; *SarnStat* 717, 723, 734, 735.

»ile im ... tyle tym, ile ... tym« (1 : 1): A ile nawięcey może tim barziewy żáda przyrownać fie ku
oney bytności pirwłzey *GlabGad* A4v; A oni ile im więcey zákázował/ thyle thym więczey wyznawali
á thym więcey fie dziwowáli/ mowiac *RejPos* [203]v.

»tylko ile« (1): fyn Boży ile iest Bog, nic nie ćierpiał wedle bostwá, ále tylko ile iest człowiek
wedle człowieczeństwá *CzechEp* 245.

»ile ... wedle tego« (1): ile vżywa źiemie Kroleftwá/ wedle tego poddány ftan ten [*duchowny*]
Krolowi Polłkiemu iest *OrzRozm* V2.

»(tylko) z tej strony (...) ile« (2): Gdyż on [*szabat*]/ y z tey ftrony ile był ceremonią/ [...] nie w
fámym proznowaniu należał. *CzechRozm* 72, 71.

Frazy: »ile baczę (a. baczyć mogę)« = *ut inteligo Cn* (26): *MurzNT* 46; przyftrzegáią [*tego*
postępku]/ á ile ia baczę/ dobrze to czynią. *GroicPorz* z3, A3, B4v, s3v; *Efráim* (ilem baczył) [*ut*
vidi] iáko Tyrus było záłożone w piękności *Leop Os* 9/13; *KochSat* A4; *BiałKaz* C3v; *CzechRozm* A8,
110, 154v, 172, 191; Powiedzialem iuz zdanie moje [...] á ile baczę/ fnać niesprofne [*sententiam* ...

non equidem (ut videor) absurdam] *ModrzBaz* 132, 87, 127; *CzechEp* 200, 231; *KochFr* 58; *ActReg* 156; *KochCzJan* A2v; *OrzJan* 79, 117; Miáfto kšíąg/ ile baczę/ mušim pátrzyć woyny. *WyprPl* A2; *JanNKar* E3; *GosłCast* 61.

»ile [kogo] dostanie« (1): O tem wšlythkyem my ile nas zá ľáfká Páná á ftworzycyelá doftánye/ będyem pińác *GliczKsiąż* Dv–D2.

»ile [w kim] jest (a. być może)« (8): ani iey [*chwały bożej*] teź my teraz odrzucamy [...] ále ile w nas być może/ oney pilnujemy. *CzechRozm* 72, 260v; ile wnich było pilnie to špráwowáli coš im polecił *SkarJedn* 186; *CzechEp* 247; Káplán bez łłufzney przefzkody Mšzą opufzczájący/ vymuie/ ile w nim ieft/ Troycy š. czći *LatHar* 76, 581; *SarnStat* 1001; *SkarKazSej* 662b.

»ile [z kogo, z czego] jest (a. być może)« = *mea (a. tua etc.) causa, quantum in aliquo situm est* *Cn* (19): *LibLeg* 11/158, 171; moie pińanié [...] może być komu poźyteczné/ nikomu (ile zniego ieft) šzkodliwé *MurzHist* A2v; *KromRozm III* D6; źechmy ile z nas być mogło zá wšpomóženiem Páńłkim / wiernie [...] wykłádáli *BibRadz I* *5; *SienLek* 164v; *BiałKat* 338v; káždy vzna bogoboyny człowiek/ że ile z nas ieft zgodę miłuiemy. *WujJudConf* 13v, 12v; *RejPosWstaw* 21 v; *BudBib* B4; Iesli možna (rzecz) ile z was (być może) [*quod ex vobis (marg) est* (–)] ze wšzemi ludzmi pokoy máiący. *BudNT Rom* 12/18; *CzechRozm* 233v; *SkarŻyw* 273; *ActReg* 89; ile ze mnie być może [*quod in me promptum est*]/ gotowem ieft Ewángelią opowiedác y wam *WujNT Rom* 1/15, *Rom* 12/18; ábyłmy [...] zbáwienné teź náuki im/ ile z nas może byđż [*quantum nostra sufficit facultas* *JanStat* 743]/ podawáli *SarnStat* 986; *SkarKazSej* 665a.

»ile mniemam« (2): *OrzJan* 71; Báweyże ile mniemam náłz šzwágrałzek przyłzły, Dom iufz przedał *CiekPotr* 34.

»ile [na kogo] należy« (3): Páście ile ná was należy/ trzodę Páná Kryłtułowę *KrowObr* 4v, 127v; y owszem ile na mnie należało [...] otom się zšwey strony starał *ActReg* 159.

»ile (po)trzeba (jest a. okaźe) [w tym: ile [komu] (po)trzeba (13)]; ile potrzebuje« (33; 3): *FalZioł* II 3b, IV 37b; *LibLeg* 7/35; *SeklWyzn* Dv; *SeklKat* Y2; *ZapWar* 1550 nr 2655; áby rodzicy [...] płodu šwego nie zámieřzkawáli/ ále owřzem ile by nawięřza potrzebá okázowála/ žeby opatrzáli y dogłádáli *GliczKsiąż* A3, M3, M5v; *GroicPorz* z2; podzieláli ie miedzy wšlyftkie/ ile komu było potrzebá [*prout cuique opus erat*]. *Leop Act* 2/45, 4. *Esdr* 7/65, *Luc* 11/8; *BibRadz Luc* 11/8; *BielKron* 31 [2 r.]; *Mącz* 17c; *SienLek* 118v; *GórnDworz* Gg7; *GrzepGeom* B2v; *RejPos* 328; *BielSpr* 70v; A potym to [*pieniądze*] podzyelano káždemu/ ile komu była potrzebá. *RejPosWstaw* [143⁴]; *Strum* F4v, L2v; *BudNT Luc* 11/8; *CzechEp* 133; *NiemObr* 26 [2 r.]; KTó ma šwego chlebá Ilé człeku trzebá *KochPieš* 5; *GostGosp* 138; wřtawřzy da mu ile potrzebuie [*quotquot habet necessarios*]. *WujNT Luc* 11/8, *Act* 4/35; *SarnStat* 617; *GrabPospR* M3v; *CiekPotr* 61.

Wyrażenie: »ile razow; ile raz« (2 : 1): yle razow wthori brał 7. zło. tyle razow trzeći brał 9. zło. *KłosAlg* G4v; Niemoże tylie nikt šftzeniećiu dáć/ ilie ras może ogonem márgác. *March*³ V8; *NiemObr* 33.

α. Uogólniające, popierające przez podany argument wypowiedź zawartą w zdania głównym: ilekolwiek (10) : ile czytamy Hiftoriy máło nie záwdy ták bywało/ iź żony bárzies męże miłowáli/ niź mężowie żony šwe. *GórnDworz* Y5v; Abowiem ile pińmá małz ták štárego iáko y nowego zakonu/

nie naidziełz inłzego poštánowienia żywotá cnotliwego człowieká/ iedno ten łtan *RejPos* 43, 117v, 199v, 245v [2 r.], 301, 328v; *GostGospSieb* +3v.

Połączenie: »ile ... tedy« (1): ILe słychamy o tych co dáley niż w Polłfcze bywáią/ tedy połtronni narodowie/ ięzyk [...] Polłki ná máley pieczy máią *RejWiz* A4v.

β. *Z odcieniem warunkowym: o ile, jeśli* (20) : áby mu koń był przyłádzon [...] A ile by długu łwego ná koniu nie doiał/ áby ná Perfonie łzukał. *GroicPorz* eev; Powiem ile pámiéc będzie mi łłżyłá. *Prot* D2v; *SienLek* 111v; także y té długi [...] wypłácác máią/ ile gwałtownieyłzé Rzeczypof. potrzeby około téy woyny Tureckiey dopułczá. *SarnStat* 443.

Frazy: »ile (z)rozumiem (a. rozumieć mogę)« = *cum verba audio, cum mihi verba interpretor Cn* (8): *RejWiz* A3; *BielKron* 436v; Ile mogę rozumieć po twoiey ołobie/ Więcey mu ty pánuiełz/ niż kiedy on tobie. *BielSjem* 10; *KochCzJan* A2v; *KochFrag* 3; Czym ácz ilem zrozumiał/ obrażáią łie bárzo odemnie pánowie Niemcy *OrzJan* 130, 22, 38.

»ile wiem (a. mogę wiedzieć)« (6): *Non venerat quod sciam, Iełzce był nie przılzedł ile ya wiem wedle wiadomołci moyey. Mącz* 372b; *GrzepGeom* A4v; *Lecz* o tem [...] ile wiem/ niemáłz nie dokłádnie w piłsmie łwiętem [*non est explicite (quod sciam) in Bibliis sacris*] *ModrzBaz* 78v, 86, 88; *ActReg* 27.

»ile znam (a. mogę znać)« (2): *Krysztopha quidem ile znam on radby ratował ActReg* 111, 101.

γ. *Z odcieniem przyzwolenia: choć* (2) : Syodma [*przyczyna wydziedziczenia*]/ Iełliby Oycá w niewoli będącego rękoiemłstwem áłbo długiem ná łwá Perfonę przyiętym/ ile by mogł niewyzwalał *GroicPorz* 14v.

Połączenie: »ile według ... ale z strony« (1): Ilé tedy według mocy włzyłtko miał/ iáko Pan á Stworzyćiel: ále z łtrony Wiáry/ nie miał *BiałKat* 16.

b. *Wprowadza zdanie okolicznikowe względu ułciłslájące zakres zdania głównego; co do, stosownie do, jeśli chodzi* (25) :

ile ku czemu (1): wdavaiacz sia dobrovolnye w thę Iurisdiciá [...] yle tylko ku they sprawie dzysieysey dobrovolnye [...] zessnaly *ZapWar* 1548 nr 2668.

Połączenie: »ile ... według tego« (1): áby ile kto gdzie pożytku dorocznego miec może/ według tego też wypráwę vczynił. *GrabPospR* L4.

Frazy: »ile się [kogo, czego] (do)tycze; ile się [z czyjej strony] dotyczy« (19; 1): to przyrownanie ile się mnie dotyczy/ nieiełt włáłné *MurzHist* Qv, T2v; To słowo/ Rabboni od Rabbi nie iełt roźné ilé się znaczeńiá dotyczy *MurzNT* 151 marg, 98v [2 r.], 166; ile łię dotyczy z náłzey łtrony thák iáko przyłtoi/ ábychmy łerce [...] chutliwe ku piłmam łwiętem przynofili *BibRadz* *4, II 130c marg; *KwiatKsiąż* K2; *GórnDworz* Kk3v; *Zoná* od Mężá/ ile łie zwiáłki Małżeńłtwá dotyczy/ odłáczona być niemoże. *KuczbKat* 260, 105; *WujJudConf* 185; włzyłtkie ięzyki krzełciáńłkie (ile łie Europy tycze) iáko litery łwoie [...] wzięły były od Łáćinnikow. *JanNKar* C3, B3, C; áby Zydowie vżywáli praw [...] iáko inna łzláhta łiem náłznych/ ile łie dotyczy dawnołci [*quantum ad praescriptiones JanStat* 1126] *SarnStat* 914 [*idem*] 261; Aby [...] iey płácenié/ było záwiefzoné [...] A to ile łie dotyczy Kupców [*quo ad mercatores JanStat* 906] y obywatelów Krółełtwá Polłkiego *SarnStat* 1121, 1101.

»[czego] ile należy; ile [ku czemu] należy« (1 : 1): Drugich [ustaw] ile należy/ ty albo prosto niefą przeciwko wolęi bożyi/ albo fumnięniá náfzęgo nieobráżaią *MurzNT* 76; obiáfniamy ile ku temu Státutowi należy [*declaramus (quantum ad praesens statutum pertinet) JanStat* 554]: iż ten tylko ma byđz zwan fzláchćicem *SarnStat* 236.

»ile zależy [na kogo]« (1): yle zalezalo na criftuła myal czyalo yako mąfz nye yako obrzym *PatKaz III* 118.

c. *Wprowadza zdanie okolicznikowe przyczyny, uzasadniające wypowiedź zawartą w zdaniu głównym: jako że, skoro* (20) : *BibRadz* *4v; *SarnUzn* F5v; Pána Kryftuła miefzkánie y bytność w ftworzeniu/ ile Bog ieft/ prawdziwie y w nas ieft/ iáko w ftworzeniu ie⁸⁰. *RejPosWiecz*² 91v, 91, 91v [2 r.], 92, 94; Ale ile ieft [małżeństwo] Sákrámentem/ mułżą Plebani wykłádác/ że włałność iego dáleko ieft zacnieyfza *KuczKat* 255, 165, 220, 225 *marg*, 255 [3 r.], 260; Aczkołwiek to prawda/ iż Bog óciec ieft fam prawdziwym Bogiem [...]: wízákże też y fyn/ ile vrodzony ieft z niego/ y duch święty od niego pochodzący/ ieft też Bogiem *CzechRozm* 20, 19; *CzechEp* 145; *NiemObr* 29.

d. *Wprowadza zdanie okolicznikowe czasu* (10) :

α. *Współczesne: ilekroć, kiedykolwiek; cum* *Cn* (4) : czyńcie to wízyftcy ná pámięć moię [*Chrystusa*]/ Ile pić będziecie [*Vulg: hoc facite, quotiescumque bibetis* 1.*Cor* 11/25] *RybGęśli* C.

Połączenia: »zawsze ile razow ... napierwej« (1): Tey záwłze ile rázow złote Słóńce wftáie/ Napierwey fię [...] widzieć dáie. *WitosłLut* A3.

»ile razow ... zawždy« (1): ile rázow było tego potrzebá záwždy [...] vczynił bełpieczeńftwo żywotá moiego. *RejPs* 25v.

Wyrażenie: »ile razow« (3): *RejPs* 25v; líftem grzybieniówym go [*chorego*] obłóżyć/ y ile rázów fye vpiecze/ infzém co raz chłódzić. *Oczko* 32; *WitosłLut* A3.

β. *Bezpośrednio następcze: póki; quatenus* *Mącz, Cn* (4) : idźie [sqd] záwždy przez dwie Niedźieli/ áż do Niedziele Stárego Mięfopułtu/ ile dwu Niedziel sftawa. *GroicPorz* 1; Quatenus de religione dicebat, Bibulo assensum est, Ile o duchownych Sibillinych powieściách mowíl Bibulus/ w tym mu przizwolono. *Mącz* 338d; *SkarŻyw* 497; powiedam wam Pogánom/ ilem ieft (*marg*) ábo, pokim ieft (-) Apoftólem Pogánow [*quandiu quidem ego sum gentium apostolus* *Vulg: ad quantum quidem sum gentium apostolus PolAnt*]/ iz ia wftugowánie moie czćić będe *WujNT Rom* 11/13.

γ. *Uogólniające: ilekolwiek* (2) : Ile rodzáiow ile wiekow będzie/ Twe miłóšierdzie/ chcemy fławić wftzędzie *GrabowSet* Vv.

B) *Wprowadza zdanie podmiotowe* (15) :

Połączenie: »ile ... tyle, tyle ile« (1 : 1): *Quantuluncunq* adverb. Ile tyle/ Niechay będzie tyle yle chce. *Mącz* 338c; ile ktory obiad/ ábo wieczera kóftowála/ tyle zráchowánego fumną przy káżdym dniu ítało *GórnDworz* O6.

a. *Uogólniające: ilekolwiek* (13) : ILe ieft was ludzi náfwiećie rofkochayćie fie *RejPs* 70; A ile ich było [*omnis vir*] ktorych to fercá rufzyło [...] przychóđzili *BibRadz Ex* 35/21; Ile nas tedy ieft dołkonálych [*Quotquot (marg) Quicunque (-) ergo perfecti*]/ to rozumiemy *BibRadz Philipp* 3/15, *Zach* 14/16; *RejPos* 170v; Chwalćie Pána/ ile was Świętych kiedy było *GrabowSet* R2v; Abowiem ile

ich ięft z wczynkow zakonu [*Quicumque enim ex operibus legis sunt*]/ pod przeklęctwem fą. *WujNT Gal 3/10, Mar 3/10, 6/56, 2.Cor 1/20*.

Połączenie: »ile jedno« (3): *ReszList 167*; wwierzyli/ ile ich iedno było zrzędzonych [*crediderunt quotquot erant praeordinati*] ku żywotowi wiecznemu. *WujNT Act 13/48, Act 4/6*.

C) *Wprowadza zdanie orzecznikowe; quot Mącz (32)* : Tyle sędziow/ ile w s'prawách lepszych było/ A karzących/ ile ná dobre wczyło *GrabowSet V3v*; áby [...] nie więcéy żebraków było/ iedno ile po'pólltwa y pánowie mieýć [!] fkażą ich mieć [*non plures ... quam quot communitates ... decernant habendos JanStat 1096*] *SarnStat 518 [idem] 927*.

Połączenia: »tak wiele (...) ile, ile ... tak też wiele« (3 : 1): ile ziem w kroleństwie Pol'kim ięft/ ták też wiele chorągwi y we zbroiách Rycerzow było ná koniech przy pogrzebie. *BielKron 397v; GórnDworz Z6; ModrzBaz 65*; w tym [okręcie] ták wiele duż ięft ile ich to kroleństwo y páńftwa przyłączone máią *SkarKazSej 667a*.

»ile ... tyle, tyle (a. tele) ... ile« (15 : 10): *BierEz N3*; zlitzył márchołt/ iż tyle ftáwow było wogonie [zajqca] yle wkońcu chrzeptá. *March² D3v*; ile w kocience przydzie: tyle ięft d' [= denarów]. *KłosAlg F; GroicPorz ffv; BielKron 56, 418v; Mącz 344c*; Według rozumu ile perfon tyleby synow [bożych] miało być *SarnUzn E8v; SienLek 35; GórnDworz Y2; Strum Q3v*; Ile tedy ięft sláchćicow/ tyle ięft nád podleýfzym ftanem Krolow: y owfzem ile możnieýfzych/ tyle nád chudżinami Krolow [*Quot igitur equites sunt, tot reges plebeiorum, imo quot potentiores, tot imbecilliorum reges*]. *ModrzBaz 72, 143v*; tyle w kościele odfzczepieńftw będzie/ ile kápłanow ięft. *SkarJedn 63, 113; ActReg 19; GrabowSet V3v [2 r.]; v Haeretykow tyle ięft Miłtrzow/ ile Miniłtrow. WujNT 97 [idem Yyyyy4v, Aaaaaav]; SarnStat 345; GrabPospR K4; CzahTr D3v*.

Przysłowia: *Quot homines tot sententiae*, Yle ludźi tile mniemánia. *Mącz 344c*; nie dżiw/ że o nich ták wiele czáfem bywa rozumow (iáko ięft w przypowieści) ile głow [*tot hominum sensus esse, ut est in proverbio, quot capita*]. *ModrzBaz 65*.

Ięft tego w Hiłtoriah ták wiele/ ile ná mey głowie włofow. *GórnDworz Z6*.

Ile chytrcow/ tyle mędrkow. *BierEz N3*; ile mędrkow tyle chytrcow *BielKron 56*.

ilé Głupców tylé mędrców *Strum Q3v*.

Wyrażenie: »ile razow« (1): O co wftyłtko práwo do Tribunálu Rokiem záwitym/ tyle ile rázów w tym fie niedbálym pokaże. *SarnStat 345*.

D) *Wprowadza zdanie przydawkowe (152)* :

a. *Miary (114)* : *LibLeg 10/57v [2 r.]*; áby ye dobrym nakładem opátrzyli/ nye dwyemá grofsmi álbo czterzemá/ ále ileby fie godziło *GliczKsiqz M7; GroicPorz nn; BibRadz 3.Esdr 6/30*; Kupcy przyiechawfzy polożą v káždy gromády Złothá ile fie im będzie s'prawiedliwie zdáło *BielKron 450; SienLek 86, 105v*; náczynifz łobie [...] chlebá wedle dni/ ile ich leżec będziefz ná boku twem [*dierum quibus tu dormis super latus tuum*] *BudBib Ez 4/9, Iob 21/33, Ez 4/4; Strum D*; ile fię ich náłázło co go przyięli [*quotquot autem receperunt eum Ioann 1/12*] dáł im moc/ áby fię sftáli synámi Bożymi *LatHar 105 [idem] 687*.

Z formą czasownika „chcieć” [w tym + inf (2)] (12): FalZioł II 20d; niebyła żadna v nich wina [...] mieć żon ile kto chciał. *MiechGlab [88]*; wżiáwfyzy chleby Iefus [...] rozdál wczniom/ a wczniowie tym

ktorzy siedzieli i także i ryb ile chcieli [*quantum volebant*] *MurzNT Ioann* 6/11; *BielKron* 9v; możeż cukru przyfypować ilé chceż *SienLek* 163v, 106, 109v, 124, 134, 140v (8).

Z formą osobową czasownika „moc” + inf (9): *HistJóz* D2; wziąwłszy s sobą złotá ile mógl nábrać [*aurum quantumcunque portare potuit*] *HistAl* A2; *SienLek* 65; *RejPosWiecz*³ 99; *ModrzBaz* 79, 124v; *SkarŻyw* 582; Siáná ile może iednym koniem zawiéć [*quantum unus equus portare ...potest JanStat* 715] álbo zániéć/ zá ieden grofz *SarnStat* 302, 434.

Połączenia: »tak wiele ... ile« (9): *GlabGad* M; ták wiele bogow chwalifz ile małz w cíele członkow [*Tot deos colis quot in tuo corpore membra portas*] *HistAl* K, Kv; *BibRadz Ier* 11/13; żem w Polłkim ięzyku chćiał ták wiele żiół miánowác/ ilé ich Niemcy fásiedzi náłzy w ięzyku fwym miánuią *SienLek* 195, 110v; *RejPosWstaw* [143²]; áby ták wiele mocy miála [*nasza wola*] ku [práwowaniu rzeczy/ ile íam rozum będzie potrzebował [*tantum virium habeat ... quantum ratio iudicaverit*] *ModrzBaz* 8; *GrabPospR* M2.

»tyle (a. tyło) (...) ile, ile ... tyle« (40 : 18): Druga modlytwa od ktorey tylie dny odpufu otrzimałf tylie cyal pogrzebyonich tam gdzie mowyłf. *BierRaj* 20v; *OpecŻyw* [79], 88; *MetrKor* 40/814; *FalZioł* V 34v; Myślę iż froká tyle ma pierza białego ile tzarnego. *March*² D2v, D3v; *ZapWar 1549 nr 2657*; *GliczKsiąż* G3v; Przeciw Swiádkom/ [*podpiera*] świádectwem tyle Perfon ile ich Powod miał. *GroicPorz* x4v, v, dd2v; *UstPraw* D2v; przez fiedm dni To íeft thyło [!] dni ile miełzka ofobno będąc chorą ná przyrodzoną niemoc *BibRadz* I 63d *marg*; nieieden thyle krwie pozbył ile winá wypil *BielKron* 331, 183; *SienLek* 110v, 195; iż ma Polłká tyle kfiąg fwoim ięzykiem/ ile fie ich pirwey nigdy nie náidowáło. *GórnDworz* A2, P3v, Y2v, Z6v, Bb3, Hhv, L12; *RejPos* 80v; *RejPosWiecz*³ 99; tám mogá być pale bité/ tylé ilébyś rozumiał *Strum* M4v, N3v; Ktorzi ile íet grzywien mogá mieć/ tyle śláchćicow: ile dżieśiátkow/ tyle chłopow zábic śmieią [*quot centena ... tot viros nobiles, quot dena, tot plebeios interficere ausint*] *ModrzBaz* 79, 118v, 124v; *SkarJedn* 41; *Oczko* 4v, 18; kazał przynieść tyle kápic [!] mnifkich [...] ile było Kánonikow *SkarŻyw* 510, 324, 462, 582; *NiemObr* 144; *KochPhaen* 20; *GostGosp* 86; Zebych ia/ ile chęci tyle miał y síly/ Służyć oyczyźnie miłéy *KochCz* A3v; *GrabowSet* A2, G; *KochFrag* 14; *WujNT* 164 [3 r.], 579, 837; *SarnStat* 434, 600; *GrabPospR* M4; *SkarKaz* 40b [2 r.]; *GoslCast* 45; [bý mýal [*człowiek*] wszyczkých dýabluow grzechy [...] y offszem ýesczebý tyle grzechow, ýely gwýazd na nýebýe, ýelý kropý wodý w morzu, ielýe lýszczýa na drżýewýu po wszýczkým szwýeczýe, ielýe kwýczýa ý trawý na polach *ModlKonst* 113].

Frazy: »ile (jest) (po)trzeba [w tym: ile [komu](jest) potrzeba (6)]; ile potrzebuje« (18; 1): prziday białego wofku yle potrzeba íeft *FalZioł* I 19c, I 104d, 120d, II 20b; *LibMal* 1551/163; nauka pífaniá i czytaniá ięzyka polłkié⁸⁰/ ilé polákowi potrzebá/ niewielem słów doftatecznie wypifaná. *MurzOrt* B; *GroicPorz* y, v; *BibRadz* 1.*Esd*r 7/22; *RejAp* BB5, 1v; *RejPos* 80; *Strum* M2v, N3v; íełli chory wytrwa/ á síly [!] y chęci ile trzebá ma *Oczko* 13; dobre potráwy/ chlebá/ winá/ ile kto potrzebuie dáwaía *ReszList* 168; *GostGosp* 86; *OrzJan* 134; *KlonFlis* Cv.

»ile rozumie« (2): *Strum* M4v; nábrawłszy fkárbow dla vbogich ile rozumiał *SkarŻyw* 571.

Szereg: »ktorekolwiek albo ile [czego] chcesz« (1): opich / piotrułzka/ íáłowiec [...] lubfzczek: s tych ktorekolwiek álbo ile ich chceż możeż wárzyć z czym chceż *SienLek* 106.

b. Uogólniające; z zaimkiem upowszechniającym „każdy”, „wszystek”, „wszędę” itp. w zdaniu głównym: ilekolwiek; quotquot *Mącz* (37) : A yle ych naydzieczcie a na wolią wipwłczicie thich wżitkich bífzie popyswały ylye ych bedzie. *LibLeg* 10/60; *RejPs* 142; Bo śnadź ile ieft wżech niecznot tam fie zbieżą wżytki *RejFóz* F6v; *GroicPorz* k3, s4v; *KrowObr* 127; wyłzedłzy słuźebnicy oni ná drogi/ zebráli wżytki ile ich náležli [*omnes quos invenerunt*]/ złe y dobre *BibRadz Matth* 22/10, *Ioann* 10/8; w inłzych Páńftwách wżytkich/ ilé ich ná świcie ieft/ łzczyré niewółftwo ieft *OrzQuin* S4; *GórnDworz* li6v; Pátrzayże iż ile tu Prorokow słyłzyłz [...] káždy ná cię woła *RejPos* 3, 145, 150v [2 r.], 276v; *RejZwierc* [28²]; Ile nas ieft dołkonáłych/ też y iednáko wżyfcy rozumiemy [*Quotquot ergo perfecti, hoc sentiamus PolAnt Philipp* 3/15] *WujJudConf* 141; Vcząc ie łtrzec wżego ile rołkazałem wam [*servare omnia quaecunque mandavi vobis*]. *BudNT Matth* 28/20, *przedm* b, dv; *Oczko* 25; *ZapKościer* 1579/2v; gdzieby fie w boru zápałiło/ káždy poddány ile ich w domu pod gárdłem ma bieżeć gásić *GostGosp* 12; Wżyścy ile ich przyłzło [*Omnes quotquot venerunt*]/ złodźieie łą y zboycy *WujNT Ioann* 10/8; áby Gárbárze ile ich w królestwie ieft [*ne cerdonez, quicunque in regno nostro sunt JanStat* 1054]/ Skór wypráwionych [...] do połtronnych źiem nie wyłýáli *SarnStat* 1238, 374; *CzahTr* D3; ile ich/ wżyfcy cię miłuią *GosłCast* 18; *SkarKazSej* 665a; *KlonFlis* A2.

Połączenia: »ile je(d)no« (5): káždy w tych pokufach ile ich iedno znam *RejWiz* 133v; *Mącz* 344c; *SkarŻyw* 263, 497; *ReszPrz* 75.

»ile ... tedy« (1): ile widzimy ktorzy rzekomo wedle Zydwółskiego textu tłumáczyli/ tedy fie ieffće nigdy dwa niezgodzili *Leop* *A3v.

c. Rezultatywne: że (1) : mowił [...] tak naboźnie tak łtatecznié i łtakiem poruźeniem wnetrźności ku bogu ile się zdáło/ że téłz z nim wżyści ktorzy tam byli płakali. *MurzHist* P2v.

E) Wprowadza zdanie dopełnieniowe (15) :

a. Miary; quantum *Mącz* (13) : Ieftli czo ołtanie złotich [...] tedy ie obroć na grołze przez to ile niefie złoty *KłosAlg* E4v, D3; Ilé żeście vczynili [*quatenus (marg) quamdiu (—) fecistis*] iednému łtych bratów moich namniéifzych/ mnieście vczynili. *MurzNT Matth* 25/40, *Matth* 25/45; A káždy z tych [...] w roboćie łwey/ okázuie ile ma mądrości [*unusquisque in opere suo sapiens est*]. *BibRadz Eccli* 38/33, *Matth* 25/40; *Describe pecuniam in civitates*, Ile które miáłto łzácunku ma dáć rozráchowác rozrządzić/ rołpráwić. *Mącz* 375a; *Quantum vis stipulare et protinus accipe quod do* [...] Ząday ile chcelz á hnet weźmi cóć dáya *Mącz* 416d; Ileby też káždemu ztych łędziow pieniędzy [*Quanta ... pecunia*] ná rok miano dáwác [...] w trzećich kłięgach powiemy. *ModrzBaz* 93; Widźi z pałaców łwoich ile nas ná źiemni Zywołá wspiéra pracámi łwémi. *KochPs* 46; *WujNT Matth* 25/40, 45.

Wyrażenie: »ile razow« (1): tenby łáłkom wáłzym powiedźiał/ ile rázow/ v Dniepru/ v Buku [...] ty Pogány gromił *BiałKaz* L3.

b. Uogólniające; ilekolwiek (2) : idźcie ná rołtanie drog/ á ilebyście náležli [*quoscunque inveneritis*] wzowćie ná wełe *BibRadz Matth* 22/9; Ile was tu ieft w Połłzcie [.] prołłbych z ołobná *Prot* E.

**** W kontekście omawiającym występowanie wyrazu (3)** : dał mu zwierzchność czynić łąd/ iż ieft łyn człowięzy [*Vulg: quia Filius hominis est Ioann* 5/27], Kłóre łłowá przeciwnicy odmieniáią/ kłádác miáłto iż/ ile *NiemObr* 108, 108 [2 r.].

B. W zdania pojedynczym (105) :

A) Wprowadza okolicznik (70) :

a. Stopnia i miary [przykłady wyłącznie ze słowników łacińsko-polskich]; *quatenus, quantum, quoad, quod, ut Mącz, Cn; quantuncunque Mącz; quam Cn (35)* : Ut ego reor, Iáko ya mniemam/ yle fie mnie zda, *Mącz 352a; Quantum cuique sorte cedet, Ile fie komu lófem doftánie. Mącz 403b, 338b, 347b, 382d.*

ile z kogo (1): Quantum in me erit, Ile z femnie [!] będzie. Mącz 338b.

cum sup (4): Quatenus fas erit, Ile fie nadáley godzić będzie. Mącz 338d, 338b [2 r.], 343d.

Z formą czasownika „moc” [w tym + inf (20)] (22): Quantum queo, Ile mogę. Mącz 338b; Ut scriptum video, Ile z xiąg wyrozumieć mogę. Mącz 374b, 162b, 259b [2 r.], 304a, 347b, 472 [2 r.] (21); Calep 636a.

Połączenie: »tyle, ile« (1): Quod satis est, Co potrzebá/ Tyle yle yeden ma dofić. Mącz 343d.

Frazy: »ile mniemam« (1): Quantum suspicor, Ile ya mniemam. Mącz 338b.

»ile (wy)rozumie(wa)m (a. wyrozumieć mogę)« (6): Quatenus intelligit [...] Ile rozumie. Mącz 338d, 338b [3 r.], 374b, 392b.

b. Wprowadza okolicznik względu; co do, pod względem (34) :

ile do kogo, czego (2): ActReg 77; [Rzymianie] wzięwfy [od Greków] y rzecz lámę, ile do náuk wyzwolonych, nie iedno fie w tym vkochali JanNKar C.

ile ku czemu (15): bo aczkoli mily Iezus był blogoślawiony [...] ilé ku duśfy/ wśakoż podlug ciała był podróżnik przed íwym zmártwy wftaniem OpecŻyw 93v; Wśakoż ile ku tey rzeci T. M. zda mi fie barzo godna że bym fie iey zachował GlabGad A3v; MurzNT 43v; Diar 41; KrowObr 223, 224; GórnDworz O4v; Ile ku pirwżemu/ co thu Pan powiedzieć raczył: Iż do niego przydzemy RejPos 143v, 135v, [137]v; który Rok ile ku zwłóce bywa ośtáteczny [(qui quoad dilationem fit ultimus) JanStat 482] SarnStat 767; które [przywileje] ile ku téy íprawie [quantum ad hoc JanStat 630] iáko obłędliwe pfuiemy SarnStat 580, 61, 629, 637.

ile o czym (1): prawie od ítworzenia świátá/ ile o tey máterij/ żadne [księgi] iáko od dawnychb ták y od nowotnych piśárzow nie fá [...] wypuśczone ModrzBazBud ¶6v.

*ile wedle czego (12): ile ieft [Syn boży] ośobá/ ábo też ile wedle człówieczeńśtwá/ tedy iuż początek ma CzechRozm 19, 27, 33v [3 r.], 34 [2 r.], *3v; z ktorych [Izraelczyków] ieft Chrifus ile wedle ciáá [ex quibus est Christus secundum carnem] WujNT Rom 9/5, s. 401 marg, 404, 408.*

ile z strony czyjej (4): Iefliby [pozwany] Imienie miał w onym prawie/ tedy ile s ftrony Imienia winien odpowiadać. GroicPorz m3; RejPos 314; WysKaz 20; tákowi ktorzy profzą odpuśczenia[...]/ ile z ftrony Bożéy [quantum ad Deum JanStat 625]/ niech rozumieią/ iż ie otrzymáli SarnStat 578.

Połączenie: »ile ... tedy« (2): Ile ku temu pirwszernu[opatrzeniu strawą] tedy IchM panowie już WM powiedzieli widzenie swe Diar 41; CzechRozm 19.

c. Wprowadza okolicznik przyzwolenia: choć (1) : Y ten íwą ítátecznością y íwemi íprawámi/ Ile ták w młódych leciech znáczny miedzy wámi PaprPan D3v.

B) Wprowadza przydawkę (30) :

a. Orzekającą, określającą charakter, godność itp.: jako; quam Cn (28) :

cum sb [w tym + ai (3)] (27): myenyąc/ iż pan Krytusz z łrony człowyczeństwá/ to yeft ile człowiek / yeft vrodzony fyn Boży *KromRozm I K4*; *Leop Ps 29 arg*; [*Krystus*] ile człowiek [...] krew przelewa. A ile Bog/ nic do nie⁸⁰ ty rzeczy nie należeć powiedaią *GrzegRóżn L4, L4 [2 r.]*; [*pożywają*] nie fáwego Páná/ ále tylko fwiátości/ ile goley fwiátości. *RejPosWiecz² 95, 91 [2 r.]*, 91v [9 r.], 92, 94v, 95 [2 r.]; *NiemObr 103 [2 r.]*; *Phil L3v*; íam Oćiec wie o dniu łádnym/ iż gi on obiáwił Chriřtuřowi ile człowiekowi. *WujNT 175, 688*.

cum part praet pass (1): my z nimi mowiemy nie o tho žeby Syn był ieden z Oycem/ ile wcielony/ ále o to/ iáko ieft w íftności Máieřtatu řwego *SarnUzn F7v*.

b. *Wprowadza przydawkę porównawczą co do miary: jak (2)* : dáć mu wnet Dryakwie ile bobowe źiárno wypić z wodą *SienLek 124v*.

Połączenie: »tak wiele, ile« (1): Weźmi řádlá pśiego z háłunem/ thák wiele ile bobkowe źiárno/ á day tho themu w czymkolwiek wypić. *SienLek 107*.

**** Bez wystarczającego kontekstu (5)** : Quotquot, Yle tyle wřzyřcy ćy. *Mącz 344c*; Quatenus, adverb. [...] Ile áłbo yáko dáleko/ Yáko wiele. *Mącz 338d, 338b, 338c, 344c*.

2. Zaimek pytajny; quantum Cn (11) :

A. *W zdaniu pytajnym niezaleźnym (4)* : Trućizną/ co mnimařz? ile ich pońęło? Ile fie ludzkiej krwi po mieyřcách linęło? *WisznTr 33*.

A) *W rejestrach alfabetycznych (2)* : Łyřká miára ile w łobie ma *SienLek S3*; Vmárłych plákác ile fie godzi. *WujNT Ccccc3*.

B. *W zdaniu złoźonym z pytajnym zaleźnym (6)* :

A) *Dopełnieniowym (5)* : Y otim biřcie teź nam daly Znacz yeřly mayą za to czy livdzye karany bicz a yle ych bedzie íkarano. *LibLeg 11/66, 10/59, 11/66 [2 r.]*; Quotas aedes dixerit non certo scio, Któri dóm ma być w rządzie/ áłbo yle domów mamy minác/ nie wiem zá pewne. *Mącz 344e*.

B) *Przydawkowym (1)* : ktorzy [*kacerze*] one troie Symbola [...] z tą tylko proteřtácýą przymuią/ ile fie zgadzaią z řłowem BOźym. *ReszPrz 90*.

C. *W funkcji wykrzyknikowej: ileź (1)* : ile tákich białychłów ieft/ ktore tho łobie máią zá iedno cudo/ žeby białágłowá ktora na řwiecie rořpuřthnie żyć miała *GórnDworz Xv*.

II. Spójnik (30) :

1. *Wyraźa stosunek wymienności: bądź, czy to (1)* :

Połączenie: »albo ... ile ... albo« (1): gdy by pan kthory albo szyemyanyn ylye vřządnyk albo wathamem [!] rzekl yze thego złodzyeya nyemařch vnyego Thedy then tho pan wyřřzey pyszany zyemyanyn vřządnyk albo wathamem ma rzecz na zwą wyarą y na duřą *MetrKor 34/134v*.

2. *W funkcji interpretacyjno-uwydatniającej: zwłaszcza, szczególnie, mianowicie; atque, maxime, praesertim, ut Cn (29)* : [*pokarm*] niepodług řwey íftnoći iedzony (yle w ten czas) nie telko zlą krew mnoży/ ale żywot kazi *FalZioł V 63v*; *LibLeg 10/122v*; Kmieć řłáchćicá niemoźe nágánić w řłáchectwie iego/ ile tego co woyną řłuży *UstPraw A4v*; *RejPosWiecz² 94v, 95 [2 r.]*; Tákźeć y o ludźiach rozumiey/ ilé gdyź [...] wierzą Pánu Bogu: Bóg [...] ieft z nimi *BiałKat 16*; iáko to niktory thwirdzą/ ile z Duchownych *MycPrz II C, II A4v, C3, C3v*; A ile nie bez przyřięgi [*Et quatenus (marg) quantum est (—) non sine iureiurando*] [...] Wedle tego tem lepźzego przymierza zořtał řękoymią

Iefus. *BudNT Hebr* 7/10 [20]; A potym fię choroby Chrzełciáni y tám y lám [...] iák to w woýłku ile wálnym bywa/ tułáli *StryjKron* 290, 245; *NiemObr* 64; *PaprUp* G3v; *ActReg* 98, 130; *GostGosp* 14; Kochánowłkięgo [...] który ile w fwéy profesiíiéy/ iż ieden táki czálów nałzych był/ poświadczył y W. M. lám *KochFragJan* 3, 3; *JanNKar* F3; wypifowác tak wiele Exemplarzow [...] kofzt wielki/ y niepodobna rzecz ile mnie iuż zezłemu w leciech człowiekowi/ y rátku od Rzeczypołpóltey niemáiąc. *SarnStat* *8, 54, 415, 1177; *GrabPospR* K3, L4; gdy człek młody ile niewieścia płéc/ Spráwuiąc gołpodárftwo muśi w trołkach vsieć. *PaxLiz* Bv.

*** *Dubium* (1) : 50000 złotych zostanie winien ktore cum summa difficultate ile y zal in Magistratu przydzie płacić. *ActReg* 80.

Cf **IŁEKOŁE**, **IŁEKOLWIEK**, **IŁEKROĆ**, **IŁELI**, **IŁEŻKOLWIEK**, **IŁI**, **IŁKO**, **IŁO**

MK